

S. 5!

Sammendrag av nyhetene fra London 9. februar 1943.

Russerne har hatt ny framgang vest og nordvest for Kursk. Mellom Kursk og Ljarkov har de tatt flere ny stillinger i Gostisjevo-området. I Donetz-basinet er tyskerne truet med omringning fra to russiske armeer, som rykker vestover mot Dnjepir og sydover i retning av det Asovskje hav. Flere nye steder er okkupert i retning av Stalino.

Japenerne har evakuert Guadalcanar i Salomonøygruppen. De innrømmer selv at de har hatt 16.700 faldne og 139 fly ødelegt.

I Middelhavet har allierte bombefly rettet angrep mot Messina på Sicilia samt mot Soussa og Gabez. 18 fiendtlige jagere er skutt ned. 5 mindre fiendtlige skip er senket i Middelhavet.

Tyskerne har kunngjort at sivilbefolkningen i Lorient skal være evakuert innen imorgen.

Sammendrag av nyhetene fra London 10. februar 1943.

Russerne tok Djalgorod nord for Ljarkov igår. Byen var blitt kraftig befestet av tyskerne, og blev inntatt etter heftige kamper. Ny russisk framgang syd for Donetz har øket truselen mot tyskerne i Donetz-basinet.

Palermo på Sicilia og Kairuan i Tunisia er blitt kraftig angrepet av allierte fly.

Organisert japansk motstand på Guadalcanar i Salomonøygruppen er fullstendig opphørt. Japenerne har tapt over 30.000 menn og 1.000 fly under operasjonene på Guadalcanar.

Britiske jagerfly angrep jernbanemål i Nord Frankrike igår.

v v v V v v v

Litt av hvert:

Premierminister Churchill blev hilst med veldig bifall da han første gang kom i Underhuset etter sin reise.

En amerikansk u-båt har senket en japansk destroyer og 4 transportskip.

På ett av skipene var det 6.000 japanske trooper, som alle druknet.

Stockholm er villig til å opprette et sykehus i Oslo, på betingelse av at det blir under fullstendig svensk kontroll. 3.300 klasplagg for barn er innsamlet eller sydd av kvinner i Lund, og det er meningen disse skal komme norske barn til gode.

Britiske jagerfly har hittil foretatt 150 angrep mot tog i okkuperte land.

Fortsatt fra siste side:

Hun lå begravet under en taugveil. Ja, vi har opplevet meget sammen og modig har hun vært inntil det utrolige. Som under eksplosjonene ombord, da livbåten ruset ut og hun som et ekorn klatret opp på det sprengte skip igjen. Humøret har hun holdt hele tiden. Men det mest utrolige må jeg spare til senere. Så dere synes vel ikke at det er noe rart at jeg er stolt av konen min. Vi har store planer og går det ikke hjemme, er vi invitert til alle verdensæder. Jeg skriver om dette for no er det ikke lenge til vi skal ta fatt. Snart rister vi av oss utøyet (vår største plage tross ranslighet), og springer nordover. Her kan være trygg for at det ikke blir sommel etter freden. En tur til bya etter lønnen og så over Nordsjøen til verdens herligste land.

Hilsen
Anne og Per.

RUSSLAND:

Det russiske kommunike melder om nye russiske framstøt på den sydlige halvdel av fronten. N/Ø og S/Ø for Kharkov har russerne ny framgang. N/Ø for Kharkov er byen Voltschansk erobret sammen med flere andre bebodde steder og 40 km S/Ø for Kharkov er Tschugujev inntatt. Russerne står nå bare 24 km fra Kharkov. Vest for Kursk har russerne ny framgang. Det raser voldsomme kamper i egnen ved Kramatorskaya på nordsiden av Donetz-bassenget. Russerne presser på i retning Stalino. Jernbanen mellom Rostov og Novocheerkask er avbrutt. Russerne bruker den taktikk å angripe de sterkeste stillinger og psykologisk benytter de seg av tyskernes motvilje mot å slåss om natten og deres frykt for å bli omringet. Russerne har nå besatt en 150 km lang kyststrekning ved det Asovske hav.

NORD AFRIKA/MIDDELHAVET:

Dagens kommunike fra Kairo melder om artilleridueller. Den 8 britiske arme hadde i går kontakt med fienden øst for Ben Cardane - 30 km inne i Tunisia. Allierte fly har angrepet fiendtlige mål på Kreta og jernbanemål på syd Sicilia, samt skip i Palermo havn. Alle fly vendte tilbake.

DET FJERNE ØSTEN:

Det er nå slutt på de siste rester av japanerne på Guadalcanar etter at de to framrykkende amerikanske kolonner har møtt hverandre på nordvest spissen av øya. De få japanere som var igjen ble enten drept eller tatt tilfange. I Salamaua-området på New Guinea er den japanske hovedstyrke blitt kastet 10 km tilbake. Den japanske melding om evakuering av tropper fra Buna betegnes som oppspinn, da de siste rester av japanske tropper i dette området allerede hadde overgitt seg i januar, og ingen evakuering var mulig. Fra India meldes at britiske fly har angrepet mål i den japansk kontrollerte del av Burma.

LONDON:

Britiske bomberfly eskortert av jagerfly angrep i går jernbanemål i Nord Frankrike. En armert tråler ble skutt i brann utenfor Hollands kyst. Noen få tyske fly fløy inn over England i natt, hvorav 3 ble skutt ned. Fra Frankrike meldes om øket sabotasje på jernbanene, og om transportvanskeligheter, som tilskrives mangel på materiell. Etter evakueringen av sivilbefolkningen i Lorient har tyskerne opplyst at sivilbefolkningen i Brest også skal evakueres. Fra Torino meldes om de britiske luftangrep økte vekt at ødeleggelsene er så store at virksomheten i industrien er omtrent utelukket.

Det ser ut til at quislings arbeidssamband ikke blir nå av så lenge krigen varer.

Personalet i misjonsforbundets forlag Ansgar er arrestert, og bladet Kristen Ungdom beslaglagt. Årsaken til aksjonen er at de har publisert prestenes nyttårshilsen.

Ifl. kongelig resolusjon skal alle vernepliktige norske menn i England som fyller 18 år innkalles til militærtjeneste.

Premierminister Churchill har gitt en krigsoversikt i Underhuset. Om krigen til sjøs opplyste han at nybyggingen i løpet av de siste 6 mndr. oversteg senkningen med 1 1/4 mill. tonn. Antall u-båter som er senket er øket med 50 o/o. De siste 2 mndr viser det laveste antall skip som er senket av u-båter hittil. Det første krigsår ble det gjennomsnittlig senket 19 skip i mnd., det 2. år 12 og 3. år 7 1/2. Av 3 millioner soldater som er fraktet over havet er bare 1 348 omkommet eller savnet. Stadig oppfinnes nye metoder for å uskadeliggjøre u-båtenes virksomhet, og eskortetjenesten blir bedre og bedre utbygget.

Gjentagne ganger har tyske generaler foretatt omfattende inspeksjonsreiser langs kysten av Norge i det siste halvår. Og hver eneste gang har de uttalt sin store tilfredshet med festningsverkene og framhevet at det blir meget vanskelig å gjøre invasjon i Norge. Den tyske øverstkommanderende, general von Falkenhorst, setter krønen på verket når han i sin dagsbefaling ved årsskiftet retter en kraftig advarsel til de allierte om invasjonforsøk i Norge. De vil bli knust av die Luftwaffe og kystbefestningene.

Påfallende er det at etter hver eneste inspeksjonsreise har tyskerne gått til betydelig økning av forsvarsverkene.

I de siste uker har det kjempesterke tyske forsvar fått flere anledninger til å vise sin sanne styrke.

Vi nevner bare i ganske korte trekk noen få episoder:

Ved innløpet til Sognefjorden (ved Steinsund) ligger en meget sterk tysk festning som behersker hele innløpet til fjorden. Større engelske krigsskip passerte for kort tid siden forbi de truende kanonmunninger i halvørke. Tyskerne åpnet ild, men deres kanoner blev hurtig brakt til tausehet av nogen bredsider fra minefartøylene. Lenger inne i fjorden avla også engelske flåtestyrker et tysk batteri et besøk. Fremgangsmåten her var noe utenom det vanlige. Den utmerket seg ved sin enkelhet og sin frekventhet. Fra et av skipene blev nemlig skutt ut en harpunnignende gjensidighet mot en av hovedlysledningene. De blev rykket til og det inntraff en praktfull kortslutning. Resultatet var at tyskerne ikke kunde få den nødvendige elektriske kraft til å bringe kanonene i stilling. Heller ikke fikk de strøm nok til belysning. Ingen tyske lysksterer var i funksjon. Spesiellfolk fra skipene fikk skadet kanonene.

Samtidig foretok andre engelske minefartøyer en avledende "inspeksjonstur" i en mindre åavn litt lenger nord uten å gjøre noen skade.

På natt til 24. januar gikk 7 motortorpedobåter inn mot Øy Stord i Bergenslåden. Dette er en viktig øy, som ligger ved innløpet til Herdangfjorden. En vesentlig del av kysttrikken til og fra Bergen passerer Stord. Tyskerne har derfor befestet øy og i stillendet innenfor etter alle kunstens regler. 2. av båtene tøffes som gamle fiskeskøyter stille og rolig inn til S. g. vegen. Dette er havnen for kisgrubene på Stord. Motortorpedobåtene legger uforstyrret til ved den vanlige dampskipssk i. Kort etter lyder et bredværende bråk. Fra båtene har de vifret 2 undervannstorpedoer mot målklaffen vis. vis. Her hadde tyskerne stillat opp flere kanoner. I løn var et million plegg. Kort etter lød der nok et bråk. Det var det vaskeriet for grubene som hadde fått sin bekomst. Noen mann er gått i land og stiler bent på flere hus som skal ødelegges. De går rett på husene uten å spørre et menneske om veien. Husene blir enten sprengt i filler eller brendt. Speidingspatrulljer hadde imidlertid begitt seg i veg og oppdagget en bil som kom f. rende. I en fart kjører en av guttene våre en håndgrønt ved roten av et tre, som stod ved vegkanten. På et øyeblikk lå dette tversover hovedvegen, og guttene lå seg i dekning og vventet på legivenhetenes gang. Bilen rusket mot treet og for nåret hurtig form. Samtidig åpnet guttene ild mot passasjerene.

De andre motortorpedobåtene fordelte seg og gikk samtidig inn til tre andre steder uten å gjøre noen skade. Under disse operasjonene lå store engelske minefartøyer utenfor kysten og sendte uopphørlig sine siver inn mot øy. Deltakerne i toktet var vesentlig bergensere og nordlendinger. De gjorde uttrykkelig oppmerksom på at de ikke vilde t med seg noen norske. Det var nødvendig for de skulde snart komme igjen. Men quisinger og tyskere var velkomne. Noen av disse siste ble tatt med.

For få uker siden hadde Flekkefjord et odelert besøk. Noen få allierte slo seg ned i eller omkring Lyen og forberedte en større aksjon. Etter noster lå dagers forløp fikk disse forsterkninger, og i all hemmelighet fikk de ødelagt et batteri og tok med seg hele besetningen. Samtidig sette de prisemansk på omord på et stort skip og forsvant sporløst. Etter forlydende fulgte der med messer av engelske, polske og russiske krigsfanger. Så troppe de best på opp og rrestarte en masse nordmenn. De gikk tyensynlig ut fra at det var nordmenn som hadde utført det, men de fant etter hvert øper etter engelskmennene og slo på løs mesteparten av gislene.

BERGEN.

Bergenserne har alltid vært "nokke for seg sjøl". Og de fornakter seg ikke i dag heller. Tyskerne føler seg sikkert ikke hjemme i byen heller, hvor de har funnet på mange utrolige retting i den siste tid. Den 27/1 ved 10-tiden om kvelden blev vernemakten plutselig satt i full kampfærdighet. På alle kinoer blev lyset slått på, og alle tyskere fikk ordre om å innfinne seg i kaserne sine. Alle trikker og forestadslener blev stoppet. Småtlige tyskere måtte øyeblikkelig melde seg til tjeneste. Det blev også satt i gang en omfattende passkontroll. Tyskerne sov den natten med håndgranater og geværer i sengen. Alle byens bunkers blev bemannet. Tyskerne selv sier at det var landsatt allierte styrker like i nærheten av byen. De tenkte vel på Flekkefjord. - Og noen flåtestyrker var observert på veg oppover.

På strategisk viktige punkter i byen har tyskerne bygget flere betongbunkers. I mangel av byggemateriale gikk de til det skritt å omforme byens største pissoir, Rundetårnet på Torvet, til en bunker. Det aller siste er at et nødutrykkshus for kvinner, en gammel skrøpelig bygning like i nærheten, også skal nyttas av vernemakten - som bunkers. Folkevittigheten slar først ut under møtet i Casablanca sendte Churchill følgende hilsen til Bergen. "Dere kan ta det med ro. Dere skal snart få Rundetårn igjen."

For Bergens sentrale navn Vågen går det på begge sider en rekke tverrgater. Ved utløpet av disse er det reist en rekke tanksperringer. Disse er støpt i betong, en meter høye, og av form som østskarene pyr midt. De er stillet opp i flere rekker, med vekslende avstand. Bak sperringene er det tankgraver. Bergenserne hevder at engelske meldinger har gjort narr av disse sperringene, og sagt at den kan gjerne stå, for de kommer ikke den vegen. Det er ikke kvalitetsarbeid disse tanksperringene. En bergensk "tjuvutt" rente i hilmærket med sin dragkjerne mot en sann sperring, som han ikke visste om. Han trodde det var en almindelig kasse, ble ilter, rygget litt og kjørte så til for fullt for å velte kassen. Resultatet var at det ble slått et stort stykke av sperringen. - Dyktige bergenske "malere" har forsynt tanksperringene med 1918 i hvitt. Tyskerne malte over med sort. Et nytt, hvitt 1918 kom tilsyne, og mer tysk sortmalning måtte til. "Malerkrigen" kalte folk det.

I Bergen finnes det en gate som har fått navnet "Det frie Norge". Det er nemlig den eneste frie gate i Norge. Gaten heter egentlig Hallandergaten. Det er en vinkelgate i sentrum, og her ligger en mengde med ølsjopper. Dette var, som rimelig kan være, et yndet tilholdssted for "vernemakten". De tyske soldater og offiserer trodde de skulde få ha et fristed her, men Gestapo kunde selvfølgelig ikke holde seg borte. En og annen av dem var st dig tilstede og førte kontroll med deres bevegelser. Dette førte til en rekke arrestasjoner. Så blev vernemakten lei av denne innblending fra Gestapos side. I en av sjoppene smlet de seg om en slik Gestapo-agent og gjorde ende på ham. Gaten er ypperlig egnet til den slags aksjoner, og for å hindre at flere Gestapo-agenter fikk samme skjebne, blev gaten like godt sperret, ifølge en plakat: Gjennomgang og opphold for tyske offiserer og menige er på det strengeste forbudt. Dette er den første norske gate som er blitt befrikket - av tyskerne selv.

Engelsk spion knepet.

En engelsk mann, som i noen tid har oppholdt seg i Norge forkledd som tysk soldat, blev forleden dag knepet under eksdr-ordinære omstendigheter. Gestapo gjorde her et ypperlig rubeid. De fikk fatt i en meget ferdig mann. Spionen blev veløret på følgende måte. En tysk avdeling kom drigende med sin oppkniing fra Jernbanetorget. En av dem blev knepet for han var ikke på noen sildedunk.

Langst i nord.

Våre folk har nylig gjort landgang på Sørøya utenfor Hammerfest. Landgangen foregikk uten motstand. Hvilke oppdrag de utførte der vet vi ikke, men de de reiste tok de med seg ca. 100 tyskere og sønlige russiske fanger.

Ikke bra! Familien i vanskeligheter.

Brev fra et ungt ektepar som var kommet over til Sverige og som skulde reise til England. Båten blev imidlertid torpedert og de blev tatt tilfange av tyskerne og er nu anbragt i hver sin fangeleir i Tyskland.

15. desember 1942.

Kjære alle! Takk for brev. Det er store øieblikk når posten utleveres her i brakka. Dere skriver greiere nå, særlig er mer rett ut. Slik skal det være, fortell oss hvad det virkelig foregår der på bjerget. Det høres ut til å være noen forandringer. Det var litt av en overraskelse å få brev fra Bertha. Hadde hun visst hvilket nødbråk hun har voldt oss, hadde hun skrevet forlangst. Jeg er glad for at humøret er så bra tross for alt fændenskaper. For full fart går det fremover, både her og der, særlig der. Jeg er kommet ut av svartperioden etter at Anna reiste herfra. Den første uken var den lengste å måtte liv. Det er vel heller ikke noe rart. Disse ly har vi delt all ting, både sorger og gleder, og da er det hardt å bli skilt. Vi gjorde et siste forsøk på å bli sammen, men kanskje var det best at det gikk som det gikk. Våre koner får det nok bra der de er, og jeg gjør det beste ut av tiden, leser sent og tidlig om lov og rett, konge og storting. Det gjelder å bli ferdig fort. I brakka er det ypperlig kammeratskap, appen får rommet, Anton i køi over mig og Bernhard ved siden. Julforberedelser nå. Julopakken er ikke kommet fra dere, når den kommer, tar jeg ut mitt og sender Anna resten. Dere må vente ferre brev nå, av fem i måneden skal vi to også korrespondere. Derfor avskriv våre brev og send dem til den annen, dere kan jo skrive ubegrenset. Fisk eller tran har vi ikke mottatt, men trenger heller intet. Har fått met og klær fra Sverige for julen. Kommer ikke til å bli nød. Så må jeg ønske dere alle, familien og kjente, et godt nytt fritt år? Vi spenner inn livremmen tre hull, biter tennene sammen en liten stund og sier "Alltid beredt". Det kommer frihet og fred.

PER.

Julaften 1942.

Kjære dere! Nå sitter jeg på køi, god og mett og lytter til Antons fiolinmusikk. Det er en hørlig rolig, tilfreds stemning over rummet. 18 menn ligger i køiene og puster ut etter anstrengelsene. Kl. 17 begynte vi med fiskegratin med poteter. Så risengrynsgrøt og derefter kaffe og alle tiders største østkake. Vi har spart og skutt sammen til denne julen. Dere vilde ikke ha trodd deres øine om dere hadde sett bordet. En liter öl hver fikk vi og en liten hivers. Jeg holdt som festkomiteens formann talen for dagen. Vi mintes og skålte for dere alle, for fanger, soldater og hjemmefront. Riktig god norsk julestemning er det her ikvell. Imorgen tidlig skal det norske sngkoret syng på sykehuset, og for invalidene, senere på campkonsert. Vi har dekorert rummet flott, juletre, norske flagg, løpere og granbar, nyskurt gulv og renvaskete kopper. Jeg skulde ønske at Anna hadde vært her hos mig idag, men hun har det også bra hvor hun er. Vi har lovet hverandre å beholde humøret og holde ut til vi snart sees igjen, og jeg gleder mig allerede til neste jul til å være sammen med dere alle igjen. Idag fikk jeg brev fra Gerda og Reidar av 7.12. Kofferten er ikke kommet enda, men kanskje til neste år.

1. Juledag. Igår aftes skulde jeg ha vært på midnattsgudstjeneste i den katolske kirken her, men jeg sovnet fra alt og tok isteden en tur til Norge sammen med Anna. Idag tidlig vekket vi campen med norske julesanger. Derefter hadde vi en strålende frokost. Fikk bra middag av tyskerne idag også, ellers går det i Rödekors-mat her. Gundersen holdt gudstjeneste her idag, hyggelig å få hilsninger. Takk for flaggene. Anna skal få sitt. Vi vet at dere hjemme har julestemning tross for alt og alle dere må savne i år. Solen stiger høiere for hver dag, og når den neste gang vender, ser meget anderledes ut. 1943 blir gledens, fredens og seirens år. Vi takker for i år - tross alt. DET BRØDTE VENDINGEN.

PER.

..... 39/44.

Kjære Eva! Jeg er ikke så flink til å huske dato, men etter et hurtig overslag er jeg kommet til at din fødselsdag skulde falle omkring den 31.1., så jeg tillater mig å gratulere. Jeg håper at året som gikk ikke har gjort for store endringer i ditt ungdommelige vesen og gode humør. Det er en ting som hjelper mot alt og som får en til å klare alle vanskeligheter her i verden, og det er godt humør. Men gudene vet at det er ofte vanskelig å beholde det. Av og til synes alt så fordømt meningsløst og svart; det er når man ikke ser stort på tingen; når man snover-synt forstørrer sine egne bekymringer og lar disse overskygge alt annet. Igrunnen er ingenting helt håpløst, svart eller meningsløst. Før man vet ordet av det, ser man en lysning, og fra man ser lysningen til lysdag er det ikke lang tid. Du har sikkert selv erfart dette. Hvem turde vel for et år siden håpe på stillingen idag. En stilling som dere der hjemme ikke fullt ut er opmerksom på, men som vi kan føle, se og høre. Hvem tør vel idag håpe på at vi skal feire 17. mai sammen i år, men muligheten er der. Følske forhåpninger skal man ikke stille sig (vi er forberedt på 2 år), men vi har sterke venner. Julen har vi feiret på norsk vis, etter omstendighetene ypperlig stemning, men du vet det er så sin sak for mann og kone å feire julen i hver sin fengselir. Ærlig talt så lengter jeg mere enn det er bra etter Anna, men snart..... Det er nok uregelmessig med postgangen herfra i juletiden, men dere har vel hørt fra henne. Adresse ..... Skriv av våre brev til hverandre. Kufferten er ikke kommet og forstår nå hvorfor dere ikke skal sende noe. Lov vel og hils alle. På snarlig gjensyn.

PER.

..... 6. januar 1943.

Kjære allesammen! Først må jeg takke dere alle så meget for det dere har sendt. Takk for brever, bøker: 4 stk. fra August + 3 stk. fra X, hefte fra Ingrid. Julopakke fra N.R.Kors, bøker fra Turid. Foruten dette har vi fått pakker fra Sverige, Sveits. Nye uniformer fra England. Klær og sko fra Sverige. Det ser ut til at vi har venner overalt. Anna har fått eftersendt alt. Jeg fikk igår brev fra henne. Da det er meget vanskelig med post derfra, må dere være tålmodige. Min korrespondanse er litt omfangsrik, men dette må ikke skjemme dere bort. Skyldes visse ting. .... er en ny leir og har ennå mangler, men herfra kan jeg sende henne alt mulig. Leiren er en familiecamp og kanskje kan jeg bli overflyttet dit også, harsøkt om det. Det er meget hardt å være fra hverandre i disse omgivelser, men som alltid er vi optimister og vet at det ordner sig snart. Hun ber mig hilse dere alle så meget. Nå går det raskt mot lyset, varmen og freden, snart sees vi alle i et fritt land, hvor vi glæder oss til å dra på skauen og fjellet for siden å ta fatt på arbeidet med friske krefter. Det er hyggelig å høre at dere "still are going strong". Så G.H. er blitt voksen på disse årene. Ja se å få dig en like prektig kone som jeg har. Men vold henne mindre bekymringer enn jeg har gjort. Gratulerer med linoleumen. Vi trenger også litt her. Pen vinter heldigvis. Vi driver med grøftegraving men overanstrenger oss ikke, holder bare varmen. Mangler intet og ser nå intet vi ikke ber om. Livet går sin gang her i optimisme og forventning. Tegn tyder på at store ting vil hende i vår. Våre ønsker vil bli oppfylt. Vi venter på mars.

Hilsen oss to.

..... 12. januar 1943.

Kjære alle sammen! Takk for matpakke og brev. Jeg har fått flere optimistiske brev fra Anna i det siste. Posten derfra er ordnet og alt synes meget bedre nå enn fra først av. Leiren ligger herlig til og det beste av alt er at jeg har sjangse til å komme dit. Jeg skriver ofte til henne og sender alle brev efter. Hyggelig at dere har fått piano. Anna og jeg får nok nøie oss med munnspill når vi kommer hjem. Ja jeg tenker ofte på fremtiden, men ikke med bekymring. Når vi har klart oss gjennom vanskene disse siste årene, skal ingenting ta knekken på oss i fremtiden. Jeg har nettop spasert et par timer rundt i campen. Det er kald vind og måneskinn. Slikt var var det også den kveld jeg smuslet Anna ombord i Göteborg. For-kladd som mann og med følske papirer slapp hun forbi tre sperrer med militær-vakter. En gang tok vinden hatten hennes og føk avgårde. At vekten ikke så det lange håret hennes, var et under. Eller at hun ikke ble oppdaget da svenskene hadde undersøkelser ombord før vi drog. **Fortsettes side 1**